

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/90/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713211089
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6713211089.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky W. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Q. XX, zast. JUDr. Emil Vaňko, advokát, Sládkovičova 2, 960 01 Zvolen, proti odporcovi M. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. rad XX, XXX XX P., zast. JUDr. Zoltán Šťahula, advokát, Dunajská 6, 811 08 Bratislava, o určenie výživného pre manželku, o náhrade trov konania, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 12. 11. 2014, č. k. 17C/134/2013 - 160, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol, že odporcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predmetným uznesením súd (samostatne) rozhodol o trovách konania účastníkov v spojitosti s rozhodnutím súdu vo veci samej - rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 17C/134/2014 - 143 zo dňa 15.07.2014, ktorým súd návrh navrhovateľky na určenie výživného na manželku zamietol a druhým výrokom vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd považoval za spravodlivé o trovách konania rozhodnúť podľa ust. § 150 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi, ktorému by inak mala byť priznaná náhrada trov konania z dôvodu, že v konaní bol v plnom rozsahu úspešný, keď návrh navrhovateľky bol zamietnutý, náhradu trov nepriznal. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl súd v skutočnosti, ktorá viedla navrhovateľku k podaniu návrhu na určenie výživného manželky a v okolnostiach, ktoré sa týkajú jej zlej finančnej situácie. Navrhovateľka je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 14.10.2011, nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani iné dávky. Žije s maloletou dcérou, nar. XX.XX.XXXX, na ktorú odporca prispieva výživným 60,00 eur mesačne. Náklady na ich bývanie, stravovanie a živobytie zabezpečujú rodičia navrhovateľky zo starobných dôchodkov. Ďalej súd konštatoval, že navrhovateľka s odporcom vlastní nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve v k. ú Q. (rodinný dom a pozemky, ktoré súd podrobne vymenúva v rozhodnutí). Pri rozhodovaní súd zohľadnil i to, že odporca sa dopustil voči navrhovateľke ublíženia na zdraví a mal jej zaplatiť náhradu škody vo výške 393,00 eur, ale ju nezaplatil. Nepriznaním náhrady trov konania odporcovi nebudú ohrozené sociálne, osobné a majetkové pomery odporcu, ako by to bolo v prípade, keby navrhovateľka musela zaplatiť trovy odporcovi.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odporca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 220 O. s. p. uznesenie okresného súdu zmenil tak, že prizná navrhovateľovi náhradu trov konania.

Namietal, že v konaní bol úspešný v celom rozsahu a je nespravodlivé, aby mu neboli priznané trovy konania, a to ani len čiastočne, s odkazom na ust. § 150 O. s. p. a na nepriaznivú finančnú situáciu navrhovateľky, ktorá podľa názoru odporcu sama o sebe nemôže byť skutočnosťou hodnou osobitného zreteľa. Nemožno zohľadňovať, že navrhovateľka je nezamestnaná, pretože v zamestnaní

jej nebráni žiadna objektívna prekážka. Nie je dlhodobo práceneschopná, ani na invalidnom dôchodku. Je tiež nespravodlivé, keď súd v rozhodnutí zohľadňuje iné konanie (3T/10/2013), ktoré s konaním o určenie výživného pre manželku vôbec nesúvisí. Ak by však súd bral do úvahy nárok navrhovateľky na náhradu škody na zdraví vo výške 393,00 eur, odporca predkladá súdu opis zápisnice o pojednávaní zo dňa 01.12.2014, kde účastníci uzavreli v otázke náhrady škody súdny zmier a odporca sa zaviazal navrhovateľke vyplatiť sumu 393 eur aj s úrokom z omeškania vo výške 8,25 % ročne od 28.03.2014 do zaplatenia a nahradiť jej trovy tohto iného konania, všetko v splátkach po 100 eur mesačne. Navrhovateľka tak bude mať k dispozícii príjem, ktorý môže použiť aj na úhradu trov odporcovi v danom konaní. Odporca ďalej namieta, že svojím správaním nedal príčinu na začatie konania o určenie výživného na manželku i to, že súd nezohľadnil náležité pomery odporcu, keď dospel k záveru, že nepriznaním mu trov, nebudú ohrozené jeho sociálne, osobné a majetkové pomery. Príjem odporcu je cca 390,00 eur mesačne, z ktorého mesačne uhrádza 60,00 eur výživné na dcéru a 30,00 eur splátky na zameškané výživné, jeho nájomné 103,53 eur a ostatné náklady na plyn, elektrinu, poisťné pre deti, stravu. Súd jednostranne prihliadal iba na pomery navrhovateľky. Navrhovateľku zastupujúci advokát, mal upozorniť na to, že na zameškané výživné v jej prípade nie je právny nárok, ako aj na možný neúspech navrhovateľky vzhľadom na pomery odporcu.

Navrhovateľka sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. uznesenie prvostupňového súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) a f) O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. odvolací súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pri rozhodovaní o trovách konania sa uplatňuje zásada zodpovednosti za výsledok (§ 142 O. s. p.), ktorá je obmedzená iba v prípadoch, v ktorých to zákon *expressis verbis* upravuje.

Možnosť zmiernenia zákonnej povinnosti nahradiť náklady konania, ktorá sa môže v konkrétnom prípade javiť ako neprimeraná tvrdosť, je upravená v ust. § 150 ods. 1, 2 O. s. p., ktoré upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 142 O. s. p.), ako aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu (§ 146 ods. 2 O. s. p.).

Možno ho aplikovať vtedy, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná (ods. 1), alebo v prípade drobných sporov, kedy často dochádza k situácii, že trovy konania sú neprimerané voči pohľadávke, ktorá je predmetom sporu, môže ich súd nepriznať alebo znížiť (ods. 2).

Ďalšou všeobecne platnou zásadou je, že účastník konania má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Nemožno preto priznať náhradu trov konania, hoci aj plne úspešnému účastníkovi v prípade, ak má náhrada trov pozostávať z trov, ktoré neboli účelne vynaložené. Účelnosť trov bude vždy závisieť od konkrétnych okolností danej veci.

V prejednávanej otázke náhrady trov konania súd posudzoval podľa ust. § 150 ods. 1 O. s. p. podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom, alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril, to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Preskúmaním vecí odvolací súd zistil, že okresný súd sa pri rozhodovaní o trovách konania dôsledne neriadil vyššie uvedenými zásadami, v dôsledku čoho jeho rozhodnutie nie je preskúmateľné, nie je náležité odôvodnené (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p.).

Ako je vyššie uvedené, ust. § 150 O. s. p. možno aplikovať vtedy, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, a ďalšou všeobecne platnou zásadou je, že účastník konania má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Okresný súd v súvislosti s otázkou, či sú splnené predpoklady na priznanie náhrady trov konania v rozhodnutí uviedol, že považoval za spravodlivé v danej veci o trovách konania rozhodnúť v zmysle zákonného ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. tak, že „odporcovi, ktorému by inak mala byť priznaná náhrada trov konania z dôvodu, že v konaní bol v plnom rozsahu úspešný, keď návrh navrhovateľky bol zamietnutý“, náhradu trov nepriznal.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu nielenže postráda právnu kvalifikáciu, na ktorej je založené priznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi (iba sa možno domnievať, že zjavne súd zvažoval aplikáciu ust. § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal), ale odhliadnuc od tohto nedostatku, z rozhodnutia nie je zrejmé a okresný súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou posúdenia účelnosti trov konania, ktoré by inak mali byť v konaní priznané odporcovi. Ak nie je známa konkrétna výška trov, ktoré by neúspešný účastník úspešnému účastníkovi podľa posúdenia súdu (to treba zdôrazniť) mal platiť, potom za náležité, či odôvodnené nemožno mať ani ďalšie úvahy okresného súdu spočívajúce v tom, že zaplatenie trov konania odporcovi (a to ani čiastočné), by ohrozilo základné životné potreby navrhovateľky. Takéto úvahy sú potom predčasné, a rovnako je predčasný a nepodložený aj výsledok jeho rozhodnutia. Okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, resp. nezaujal stanovisko ku všetkým zisteným skutočnostiam, ktoré boli rozhodné a významné pre správne rozhodnutie o trovách konania účastníkov. Za postačujúce v tejto súvislosti nemožno mať iba holé konštatovanie súdu, že odporca si uplatnil náhradu trov vo výške 946,81 eur v zložení, ktoré súd do rozhodnutia prevzal z jeho vyúčtovania trov. Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd tiež nedostatočne došetril, resp. neuviedol dôvody, pre ktoré je navrhovateľka dlhodobo nezamestnaná, či jej v tom bránia nejaké závažné okolnosti, ak nie, či si prácu aktívne hľadá. Z obsahu spisu napr. odvolací súd zistil, že navrhovateľka je vyučená krajčírka, absolvovala opatrovateľský kurz a kurz práce s počítačmi.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie okresného súdu o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní okresný súd znova rozhodne o trovách konania, svoje závery zhrnie v dôvodoch uznesenia s tým, že rozhodnutie náležité odôvodní tak, ako to ukladá ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p., a v prípade aplikácie ust. § 150 ods. 1 O. s. p. s dôrazom na výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.